

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції
імені академіка В.Г. Пелиха

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ

ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА
ПЕЛИХА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Кропивницький
19 - 20 березня 2026 р.*

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ²
Кафедра технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції
імені академіка В.Г. Пелиха

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ**

ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА
ПЕЛИХА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Кропивницький
19-20 березня 2026 р.*

Корбич Н.М.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОДІВЛІ ТВАРИН 54

Разнищина О.М., Корбич Н.М.

**МОЛОЧНЕ ВІВЧАРСТВО У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ** 57

Третьяк Д.В., Пелих Н.Л.

ОЦІНКА ВІДГОДІВЕЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ 61

Черкесов Д. П., Корбич Н.М.

**ВІВЧАРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГЕНЕРАТИВНОГО
ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ
ЗМІН** 64

Качур Г. М., Вогнівенко Л.П.

**ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ У
ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ** 68

Болдирев С.С., Шнайдер С.Л.

**АНАЛІЗ ВПЛИВУ СТАТІ НА ЛІНІЙНІ ІНДЕКСИ
ПРОПОРЦІЙНОСТІ ТІЛА СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ** 72

Вишняк Н.О., Шнайдер С.Л.

**АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РОСТУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ З
УРАХУВАННЯМ ЖИВОЇ МАСИ ПОРОСЯТ НА ЧАС ВІДЛУЧЕННЯ** 77

Андрейченко А. О.

**ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ
АНТИОКСИДАНТІВ У ГОДІВЛІ ПТИЦІ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ
ТЕХНОЛОГІЧНОГО СТРЕСУ** 82

Вишняк Н.О.

**ВИРОЩУВАННЯ СВИНЕЙ-КАРМАЛІВ В ПРИСАДИБНИХ
ГОСПОДАРСТВАХ. ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ** 86

Кушнеренко В. Г.

**ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКТОРУ ПЕРЕГРУПУВАННЯ НА
ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНЕЙ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКИХ
ГОСПОДАРСТВ** 90

Ведмеденко О.В., Кальсут Т.О.

**ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА В УМОВАХ
ГОСПОДАРСТВА ПІВДНЯ УКРАЇНИ** 94

Яковчук В.С., Цвігун А.Т., Тимофійшин І.І. 100

*Черкесов Д. П. – здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна
Корбич Н.М. - к. с.-г. н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна*

ВІВЧАРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГЕНЕРАТИВНОГО ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Сучасний підхід розвитку сільського господарства поступово трансформується у напрямі кліматично орієнтованого господарства, що передбачає одночасне досягнення трьох ключових цілей: підвищення продуктивності агросистем, адаптацію до змін клімату та зменшення антропогенних викидів парникових газів. У цьому контексті важливого значення набувають системи регенеративного тваринництва, які орієнтовані на відновлення природних ресурсів, зокрема ґрунтів та біорізноманіття. Вівчарство, завдяки здатності ефективно використовувати природні пасовища, малопродуктивні або деградовані землі, а також відносно низькому рівню інтенсифікації порівняно з промисловим скотарством, розглядається як перспективний інструмент адаптації аграрного сектору до кліматичних викликів.

Згідно з оцінками Міжурядової групи експертів з питань зміни клімату (ІРСС), природні пасовища та луки є одним із найбільших наземних резервуарів вуглецю. Раціональне використання пасовищ, зокрема контрольоване або ротаційне випасання овець, стимулює регенерацію трав'яного покриву, підвищує фотосинтетичну активність рослин та сприяє формуванню розвиненої кореневої системи. У результаті збільшується накопичення органічної речовини ґрунту, що забезпечує довготривале зв'язування атмосферного вуглецю. За

рахунок цього пасовищні екосистеми можуть частково компенсувати викиди метану (CH₄), які утворюються в процесі травлення жуйних тварин, формуючи відносно збалансований або навіть негативний вуглецевий баланс агроекосистем.

Додатковим екологічним ефектом розвитку вівчарства є формування та підтримання так званих «екосистемних послуг». Вівці є селективними консументами рослинності, тому їх випасання сприяє підтриманню мозаїчної структури рослинного покриву та запобігає надмірному заростанню природних луків і степових територій чагарниковою рослинністю. Такий механізм природного регулювання рослинних угруповань є важливим фактором збереження біорізноманіття. Він дозволяє підтримувати існування багатьох рідкісних і ендемічних видів рослин та тварин, що відповідає пріоритетам Стратегії біорізноманіття Європейського Союзу до 2030 року.

В умовах глобальних кліматичних змін важливого значення набуває також адаптивний потенціал різних видів сільськогосподарських тварин. Вівці характеризуються високою пластичністю до змін клімату, зокрема здатністю ефективно використовувати кормову рослинність у посушливих умовах та споживати більш грубі корми. Порівняно з великою рогатою худобою вони мають нижчі потреби у воді та краще пристосовуються до аридних і напіваридних умов, що робить їх перспективним елементом аграрних систем у регіонах, де відбуваються процеси аридизації та деградації земель.

У європейській аграрній політиці дедалі більшого значення набуває концепція High Nature Value (HNV) farming, яка передбачає підтримку традиційних екстенсивних систем господарювання, що забезпечують високий рівень природної цінності агроландшафтів. У межах цієї концепції вівчарство розглядається не лише як галузь тваринництва, а й як важливий соціально-економічний фактор розвитку віддалених гірських і сільських територій. Для України це особливо актуально для Карпатського регіону, де вівчарство інтегрується у локальні ланцюги доданої вартості через розвиток екотуризму, виробництво традиційних сирів (бринза, будз) та ремісничих вовняних виробів.

Для України розвиток вівчарства має не лише економічне, а й екологічне значення. Галузь традиційно була важливою складовою аграрного виробництва, особливо у степових і гірських регіонах, де природні кормові угіддя малоприсадибні для інших видів тваринництва. Вівці здатні ефективно використовувати природні пасовища, напівпустельні та деградовані території, що дозволяє залучати до господарського використання значні площі земельних ресурсів. У зв'язку з цим вівчарство розглядається як один із інструментів раціонального використання природних кормових угідь і підтримання екологічної рівноваги агроландшафтів.

Наукові дослідження українських учених свідчать, що вівчарство має значний потенціал для підвищення ефективності агробізнесу, особливо в регіонах із посушливим кліматом та значною часткою природних пасовищ. Так, у дослідженнях зазначається, що природно-кліматичні умови південних областей України створюють сприятливі передумови для розвитку галузі, оскільки вівці можуть ефективно використовувати природну рослинність степових пасовищ та формувати економічно доцільні системи виробництва продукції тваринництва.

Окремим напрямом сучасних наукових досліджень є оцінка стану та перспектив розвитку конкурентоспроможного вівчарства в Україні. Зокрема, аналіз статистичних даних і наукових джерел свідчить, що галузь пережила значне скорочення поголів'я у пострадянський період, проте зберігає потенціал для відновлення за умови впровадження сучасних технологій утримання тварин, удосконалення селекційної роботи та розвитку пасовищного господарства.

Особливе значення вівчарство має для гірських регіонів України, зокрема Карпат. Тут галузь є важливим елементом традиційного природокористування і відіграє ключову роль у підтриманні культурних ландшафтів. Завдяки сезонному випасанню овець на високогірних пасовищах зберігається біорізноманіття лучних екосистем, підтримується традиційна система господарювання та формується основа для розвитку локальних продуктів із

географічним походженням, таких як карпатська бринза.

У сучасних умовах зміни клімату значення вівчарства для України може зростати. Підвищення температури, зменшення кількості опадів і деградація ґрунтів у степових регіонах створюють передумови для переходу до більш адаптивних форм тваринництва. Вівці характеризуються високою витривалістю до посушливих умов, здатністю ефективно використовувати грубі корми та природні пасовища, що робить їх важливим елементом адаптації аграрного виробництва до кліматичних викликів.

Отже, розвиток вівчарства в Україні може стати одним із ключових напрямів формування сталих агроєкосистем, які поєднують економічну ефективність виробництва із збереженням природних ресурсів, біорізноманіття та екологічної стабільності агроландшафтів.

Висновок. Інтеграція вівчарства у кліматичні стратегії розвитку аграрного сектору потребує поєднання екологічно орієнтованих технологій ведення господарства, зокрема ротаційного випасання, відновлення природних пасовищ та державної підтримки пасовищного тваринництва. За умов системного підходу галузь може трансформуватися з потенційного джерела парникових газів у важливий елемент стабілізації агроєкосистем, підвищення родючості ґрунтів та збереження біорізноманіття.

Література:

1. Мусієнко В. П. *Вівчарство* //Енциклопедія Сучасної України. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. URL: <https://esu.com.ua/article-34359>
2. Туринський В. М., Богданова К. С., Богданова Н. В. Стан та тенденції розвитку конкурентоздатного вівчарства в Україні. URL: <https://surl.li/culbha>
3. Стоянова А. Вплив розвитку вівчарства на ефективність агробізнесу в Одеській області // Economic Analysis. 2025. URL: <https://surl.li/uejyuz>
4. FAO. Climate-Smart Agriculture. URL: <https://www.fao.org/climate-smart-agriculture/en/>
5. IPCC. Climate Change and Land. URL: <https://www.ipcc.ch/srccl/>
6. European Commission. EU Biodiversity Strategy for 2030. URL: <https://surl.lt/vwysus>